

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ОС «БАКАЛАВР»,
«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 032 «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»
(освітня програма – «Історія, європеїстика, археологія»)**

для іноземців та осіб без громадянства

ЛУЦЬК – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма складена для вступників спеціальності 032 «Історія та археологія» освітнього ступеня «Магістр».

Програма охоплює комплекс основних питань із фахових дисциплін зі спеціальності 032 «Історія та археологія», у ній враховано зміст підготовки з професійно-орієнтованих та спеціальних навчальних дисциплін.

Такий підхід дозволяє виявити рівень професійної підготовки вступника, перспективи його подальшого становлення у навчальному процесі.

Вступне випробування проходить у формі тестових завдань.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Кам'яний вік та території України
2. Ранні слов'яни на території України за археологічними джерелами.
3. Українська рукописна і стародрукована книга XI-XVIII ст.
4. Юліанський і григоріанський календарі. Розрахунок часу на українських землях.
5. Українська державна символіка. Герб і Прапор Волинської області.
6. Писемні пам'ятки візантійських та західноєвропейських авторів про Русь VI-XI ст.
7. «Повість минулих літ»: редакції, списки і протографи.
8. Козацькі літописи XVIII ст. як історичне джерело.
9. Актові та діловодні документи російських та австрійських органів державного управління XIX – початку XX століття.
10. Стародавнє населення України у ранньозалізну добу.
11. Давні слов'яни на території України.
12. Виникнення держави у східних слов'ян та основні етапи її історичного розвитку.
13. Галицько-Волинська держава за правління Данила Галицького.
14. Українські землі під владою Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського.
15. Соціально-економічний розвиток України наприкінці XIV – першій половині XVII ст.
16. Люблінська унія 1569 р.
17. Виникнення козацтва. Запорозька Січ та її роль в історії України.
18. Визвольна війна в Україні середини XVII ст. (Хмельниччина 1648-1657 рр.).
19. Руїна.
20. Гетьманщина в останній чверті XVII – 80-х рр. XVIII ст.
21. Економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії в дореформений період.
22. Кирило-Мефодіївське товариство.
23. Суспільно-політичний і національний рух в Наддніпрянській Україні у другій половині XIX ст.
24. Західноукраїнські землі у другій половині XIX ст.
25. Україна в роки Першої світової війни.
26. Роль та місце Центральної Ради в Українському національно-демократичному русі 1917–1921 рр. Історіографія питання.
27. Внутрішня та зовнішня політика Директорії УНР.
28. Внутрішня та зовнішня політика гетьманату П.Скоропадського. Історіографія питання.
29. Політика більшовиків в Україні у 1917–1921 рр. Історіографія питання.
30. Західноукраїнська Народна Республіка: внутрішня та зовнішня політика.
31. Нова економічна політика та її здійснення в Україні. Історіографія питання.
32. Соціально-економічні та суспільно-політичні перетворення в УРСР наприкінці 1920-х – у 1930-х роках.
33. Вхідження західноукраїнських земель до складу УРСР. Історіографія питання.
34. Напад нацистської Німеччини на СРСР і окупація України військами Німеччини та її союзників. Історіографія питання.
35. Національно-визвольний рух в Україні у період Другої світової війни. Історіографія

- питання.
36. Звільнення території України від нацистської окупації. Наслідки війни для українського народу. Історіографія питання.
 37. Україна у другій половині 1940-х – на початку 1950-х років.
 38. Культурне життя в Україні в останній період сталінщини (1945–1953 рр.). Історіографія питання.
 39. Україна на міжнародній арені (1945–1991 рр.). Історіографія питання.
 40. Спроба реформування радянського суспільства (середина 1950-х – перша половина 1960-х років). Історіографія питання.
 41. Україна в період «застою» (друга половина 1960-х – середина 1980-х років). Історіографія питання.
 42. Зародження і розвиток дисиденства в Україні. Історіографія питання.
 43. Суспільно-політичні процеси в Україні у другій половині 1980-х – на початку 1990-х років Історіографія питання.
 44. Україна на шляху до незалежності (початок 1990-х років). Історіографія питання.
 45. Державотворчі процеси в незалежній Україні. Історіографія питання.
 46. Старосхідні цивілізації: спільне та особливе.
 47. Суспільно-політичні моделі держави Стародавнього Китаю.
 48. Стародавній Єгипет: віхи історії.
 49. Формування давньогрецького античного полісу та основні його характеристики.
 50. Військово-політичні конфлікти в Греції IV – У ст.. до н.е.
 51. Суспільно – політична структура Римської республіки.
 52. Франкська держава Каролінгів
 53. Загальні тенденції економічного, соціального і політичного розвитку Західної Європи в XI–XV ст.
 54. Середньовічне місто
 55. Візантійська імперія в XII – XV ст.
 56. Економічний розвиток країн Західної Європи у XVI–першій половині XVII ст.: нові тенденції на рубежі епох.
 57. Місце та роль Реформації в процесі переходу європейської цивілізації від Середньовіччя до Нового часу.
 58. Міжнародні відносини в XVI–серед. XVII ст. Основні вогнища міжнародних конфліктів в Європі .
 59. Культура європейського Відродження.
 60. Постренесансна культура XVII ст.: основні тенденції та лінії розвитку.
 61. Китайська імперія у XIII–XVII ст. (від монгольського до маньчжурського завоювання)
 62. Японія до епохи сьогунату (III–XII ст.)
 63. Основні етапи процесу державної централізації в Північно-Східній Європі у XIV- XV ст.
 64. Зміцнення самодержавства в Московській державі за часів правління Івана IV.
 65. Московська держава в період «Смути» (кінець XVI – початок XVII ст.)
 66. Централізація та бюрократизація державного апарату Росії в першій чверті XVIII ст. Завершення процесу формування абсолютизму.
 67. Державотворчі процеси в Центральній і Південно-Східній Європі (VI – X ст.)
 68. Економічний розвиток Польщі в XIII – XV ст.
 69. Завоювання турками-османами південнослов'янських народів (XIV–XVI ст.) і їх наслідки.
 70. Чехія у складі монархії Габсбургів. Перші спроби реформ.
 71. Передісторія, хід та результати Німецької революції в 1918-1919 рр.
 72. Османська імперія у XVII – XIX ст.: особливості соціально — економічного розвитку та визрівання кризи.
 73. «Революція Мейдзі» і проблеми модернізації Японії в кінці XIX – на поч. XX ст.
 74. Фашизація Японії та агресивна зовнішня політика другої половини 30 – поч. 40-х років XX ст.
 75. Латинська Америка в міжнародних відносинах 80-90-х років XX – поч. XXI ст.

76. Економічні перетворення в Російській імперії на рубежі ХІХ- ХХ ст.: загальні принципи розвитку, особливості і наслідки.
77. Війна північноамериканських колоній за незалежність і утворення США.
78. Реформи «освіченого абсолютизму» у західноєвропейських країнах у 40-х–80-х роках ХУІІІ століття.
79. Основні етапи об'єднання Німеччини та утворення Німецької імперії. О.Бісмарк.
80. Соціальне законодавство у Великій Британії в останній третині ХІХ - на початку ХХ століття. Д. Ллойд-Джордж.
81. Утворення військово-політичних союзів наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття.
82. Політика «холодної війни» у міжнародних відносинах другої половини ХХ століття.
83. Основні тенденції розвитку держав Центрально-Східної Європи в міжвоєнну добу.
84. Антиавторитарні рухи в країнах Центрально-Східної Європи в 1950–1960-х роках.
85. Політичний ландшафт країн Центрально-Східної Європи у 80 – на початку 90-х рр. ХХ ст.
86. Європейська література доби Просвітництва: історичні умови, жанри, літературні стилі, постаті.
87. Європейське художнє мистецтво ХХ – ХХІ століть: естетика, художні напрямки і стилі, постаті.
88. Фашизм, націонал-соціалізм, іберофашизм наприкінці 1910-1930 рр.: типологічне зіставлення ідеологій, рухів, державних режимів.
89. Об'єднувчі тенденції у національно-визвольному русі Югославських народів у ХІХ – на початку ХХ ст.
90. Особливості соціально-економічного і політичного розвитку Євросоюзу наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття.

Література

1. Андрусишин Б.І. Церква в Українській Державі 1917–1920 рр. (доба Директорії УНР): Навчальний посібник для вузів. – К.: Либідь, 1997. – 176 с.
2. Бадзьо Ю. Право жити. Україна в складі СРСР, людина в системі тоталітарного соціалізму. – К.: Таксон, 1996. – 400 с.
3. Білас І.Г. Репресивно–каральна система в Україні. 1917–1953: Суспільно–політичний та історико–правовий аналіз. У 2 кн. – К.: Либідь, 1994.
4. Верстюк В. Українська Центральна Рада. Навчальний посібник. – Київ, 1996.– 394с.
5. Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради: Біографічний довідник. – К., 1998. – 255 с.
6. Винниченко В. Відродження нації: У 3 ч.: Репринтне відтворення видання 1920 року. – К.: Політвидав України, 1990.
7. Голод 1921–1923 років в Україні: 36. документів і матеріалів / АН України: Ін–т Історії України. Упорядник: О.М.Мовчан, А.П.Огінська, Л.В.Яковлева. – К.: Наукова думка, 1993. – 240 с.
8. Голод 1932–1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів / Кер. кол. упоряд. Р.Я.Пиріг. – К.: Політвидав України, 1990. – 605 с.
9. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ–ХХ століття: Навчальний посібник. – К.: Генеза, 1996. – 360 с.
10. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть? – К.: Т–во “Знання” України, 1990.
11. Історія України / Керівник авт. кол. Ю.Зайцев. Вид. 2–ге, зі змінами. – Львів: Світ, 2016. – 488с.
12. Історія України: Навч. посібник для вузів / Наук. ред.: Ф.Стеблій, Я.Грицак. – Львів: Світ, 2016. – 488 с.
13. Історія України: Навчальний посібник / Під заг. ред. В.Смолія. – К.: Альтернативи, 2017. – 424с.
14. Історія українського війська (1917–1995) // В.Гриневич, Л.Гриневич, Б.Якимович та йї.; упорядник передмови Я. Дашкевич. – Львів: Світ, 1996. – 840 с.
15. Касьянов Г.В. Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (20–30–ті роки). – К.: Наук. думка, 1991. – 96 с.

16. Колективізація і голод на Україні 1929–1933 рр.: Збірник документів і матеріалів. – К.; Наук. думка, 1992. – 733 с.
17. Конвест Р. Жнива скорботи: Радянська колективізація і голодомор: Пер. з англ. – К.: Либідь, 1993. – 384 с.
18. Кульчицький С.В. Ціна “великого перелому”. – К.: Вид-во “Україна”, 1991. – 431 с.
19. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. – Харків, 2017. – 494 с.
20. Рубльов О.С., Черченко Ю.А. Сталінщина і доля західноукраїнської інтелігенції (20–50–ті роки ХХ ст.). – К.: Наук. думка, 1994. – 350 с.
21. Скоропадський П. Спогади: кінець 1917 – грудень 1918 / Гол. ред. Я.Деленський – К.: Філадельфія, 1995. – 492 с.
22. Субтельний О. Україна: Історія. – Ред. з перероб. і доп. – К.: Либідь, 1993. – 720 с.
23. Українська державність у ХХ столітті: історико–політичний аналіз. – К.: Політична думка, 2016. – 435 с.
24. Українська Центральна Рада: Документи і матеріали: У 2 т. / (Ін-т історії України НАН України, Центр, держ. арх. вищ. органів владиупр. України; Упоряд. В.Ф.Верстюк, відп. ред. В.А.Смолій. – К.: Наукова думка, 1996. – 589 с.
25. Український національно–визвольний рух. Березень–листопад 1917 року: Док. і матеріали Упоряд. В.Верстюк (керівник) та ін. – К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2003. – 1024 с.
26. Ульяновський В.І. Церква в Українській Державі 1917–1920 рр. (доба Гетьманату Павла Скоропадського): Навч. посібник для вузів. – К.: Либідь, 1997. – 320 с.
27. Шаповал Ю. Україна 20–50–х років: сторінки ненаписаної історії. – К., 1993.
28. Шаповал Ю.І. Людина і система (штрихи до портрета тоталітарної доби в Україні). – К., 1994.
29. Кузищин В.І. История древней Греции.- М., 2001.
30. Кузищин В.І. История древнего Рима.- М., 2001.
31. История древнего мира. Расцвет древних обществ. Под ред. И.М.Дьяконова.- М., 1982.
32. История Европы: В 8 т. Том1. Древняя Европа. – М., 1988.
33. История средних веков: В 2т.: Учебник / Под ред. С.П. Карпова. - М., 1998.- Т.1.
34. История Европы с древнейших времен до наших дней. В 8 т. - М., 1992. Т. 2:
35. Средневековая Европа.
36. Виппер Р.В. История средних веков. Курс лекций. - К., 1996.
37. Дейвис Н. Европа. Історія. – К., 2000.
38. Джеджора О. Історія європейської цивілізації. – Львів, 1999.
39. Егер О.Средние века. - СПб., 1997.
40. История Византии. М., 1967. Т.1-3.
41. История крестьянства в Европе. М., 1985-1986. Т.1-2.
42. История средних веков /Под ред. З.В.Удальцовой и С.П.Карпова.- М., 1990-1991. - Т.1.
43. История средних веков /Под ред. Н.Ф.Колесниченко.-М., 1980. / 2-е изд. – М., 1986.
44. История средних веков: В 2-х т. /Под общей ред. С.Д. Сказкина. - М., 1966. (2-е изд. - М., 1977).
45. Кёнигсбергер Г. Средневековая Европа. 400-1500 годы. – М., 2001.
46. Семенов В.Ф. История средних веков. - 4-е изд. - М., 1975.
47. Семенов В.Ф. Історія середніх віків. - Вид. 3-е. - К., 1975.
48. Ацамба Ф.М., Лапина З.Г., Майер М.С. История стран Азии и Африки в средние века. – М., 1987. – Ч.1., Ч.2.
49. Васильев Л.С. История Востока: В 2 т. Т.1. – М. 2001.
50. История Востока: В 6 т. Т. 2-3. – М., 1995-1999.
51. История Китая. – М., 1998.
52. Рубель В.А. Історія середньовічного Сходу. – К., 1997.
53. Рубель В.А. Історія середньовічного Сходу. – К., 2002

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсний бал вступника оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Вступні випробування відбуваються у формі тестів. Абітурієнт розв'язує 20 тестових завдань.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника: 1 рівень (високий): 200-180 балів; 2 рівень (середній): 179-160 балів; 3 рівень (достатній): 159-140 балів; 4 рівень (низький): 139-100 балів.

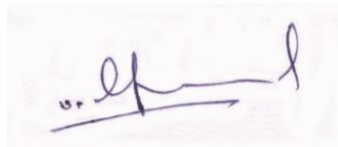
1 рівень (високий): 200 – 180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179 – 160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159 – 140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

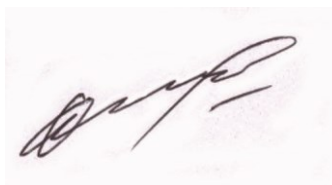
4 рівень (низький): 139 – 100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії

Ярослав ЯРОШ

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег Дикий